

СТАНОВИЩЕ

от проф., д-р Даниела Бобева-Филипова

по материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност 'доцент'
в Университет по застраховане и финанси

по област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“,
професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Финанси, парично
обращение, кредит и застраховане“, обявен в ДВ бр. 55 от 08.07.2025 г. с единствен кандидат
д-р Пламен Ивов Иванов от УЗФ.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Представяне на процедурата и опис на получените за рецензиране материали.

Представеният от Пламен Иванов комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на УЗФ и включва следните документи:

- Проект на Хабилитационен труд
- Автобиография,
- Списък с публикациите и резюмета, както и разделителни протоколи там, където е необходимо
- Справка за наукометричните показатели за доцент

Представени са и документи (във вид на служебни бележки и удостоверения), касаещи професионалния опит и други изисквани документи.

Наличната документация е достатъчна за да се оцени комплексно кандидата за заемане на академичната длъжност „Доцент“

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Учебно-педагогическа дейност: Кандидатът демонстрира широк тематичен обхват на учебно-педагогическа дейност в разнородни дисциплини (глобални изследвания, предприемачество, устойчиво развитие), както следва за 2022/3 г. 72 часа за 2023/4 и за 2024/5 общо 216 часа за цялата учебна година.

Изследователска и публикационна дейност: Авторът е посочил за оценка 3 монографии, включително хабилитационен труд, книга, която не е хабилитационен труд и монография, която представя дисертационния труд. Те са публикувани в университетското издание на УЗФ през 2025 г., както и три от шестте статии, които са представени за оценка.

Въпреки скорошното публикуване на тази обемна литература, част от нея вече е получила оценка от академичната общност като някои публикации вече са цитирани.

Характеристика на научното творчество на кандидата:

Научната работа на кандидата в теоретичен план е твърде разностранна, но като цяло се позиционира в сферата на политическата икономия и банковата теория. Особен интерес представляват изследванията му на паричната политика – тема която придобива особена актуалност за българската академична общност след присъединяването към еврозоната.

Доктор Иванов представя някои нови тенденции и процеси в съвременната финансова система. Творчеството на автора се характеризира с критичен дух и амбиция за многопластово и широкообхватно изследване.

Добро впечатление прави способността на автора да прави собствени емпирични изследвания. В методологическо отношение авторът използва предимно традиционните качествени методи на изследване и анализ, а не количествени и иконометрия. Авторът използва и някои методи на визуализация като топлинни и пространствени карти, които представят емпиричните данни по достъпен начин и дават възможност за анализ. В методологическо отношение определено авторът има афинитет към историческия подход, изследвайки създаването и еволюцията на Банката на Англия.

Кандидатът представя и най-нови тенденции и процеси в съвременната финансова система, а понятийният апарат и езикът съответстват на стандартите за висок академизъм специално в областта на съвременните финанси.

В областта на банковото дело се откроява основната теза за създаване на „мрежа от местни обществени банки с широкообхватни структури на собственост“. Идеята за кредитни кооперативи и други местни сдружения с пари не е нова и е разпространена в някои от изследваните страни, напр. Германия. Авторът твърди в повечето свои изследвания ,че „този модел цели да демократизира ползите от разпределението на кредита без принудително преразпределение или публична рестрикция“. Целта според автора е пресътворяването на паричното създаване не като привилегия на малцина, а като обществена услуга в полза на мнозинството.

3. Оценка на хабилитационния труд

Хабилитационният труд капитализира върху направените през предходните години изследвания с фокус върху идеята да се промени банковия модел от големи банкови институции към малки регионални банки, подкрепящи местните общности. Едно сравнително ново течение в теорията изрази разочарованието от провалилия се банков модел на големи мултинационални банки, насочващи се по-скоро към спекулативни операции отколкото в подкрепа на икономиката и потребителите. Д-р Иванов добавя конструктивна критика на досегашния модел, въпреки, че признава, че и без да се създават малки и кооперативни банки, моделът доминиращ до финансовата криза вече започна да ерозира и се демократизира с възникването на финтех компаниите, с вградените финанси (imbedded finance), с пренасочването на платежните операции извън банковата система (BNPL) и т.н. Интерес представляват и тезите за смисъла и целта на кредита, които представляват значим теоретичен принос.

4. Научни приноси.

Г-н Иванов е дефинирал научни приноси във всяка от 9-те предложени за оценка публикации. Въпреки че подходът и начина на формулиране на приносите не съответства изцяло на българските стандарти и представляват по-скоро резултати от изследванията, отколкото приноси, откроявам следните научни приноси, които **категорично** считам за достатъчни за удовлетворяване на изискванията на законодателството и Правилника на УЗФ:

- Формулиране и обосноваване на нови теоретични виждания – в тази област може да се открие като принос формулирането на недостатъците на теорията за неутралност на парите и формулирането на идеи за развитие на Количествената теория на разпределения кредит (QTDC) като по-реалистична макрорамка за връзката финанси–растеж
- В теоретичен план като принос може да се отчете и идентифицирането на комбинирана факторна обусловеност на бързия икономически растеж на китайската - интеграцията на държавно ръководена парична емисия с местно разпределение на кредита.
- В методологически план Авторът създава и представя 250-годишен набор от данни (1694–1940) и доказва, че лихвените плащания по държавния дълг преразпределят доход от данъкоплатците към кредиторите

- Научно-приложен и методически принос представляват емпиричните изследвания на автора и формираните от него бази данни, които дават възможност да се потвърдят неконвенционалните виждания и препоръки за децентрализация на банковата система.

Цитирания:

Авторът е представил общо 8 цитирания, включително в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Броят на цитиранията отговаря на изискванията.

По отношение на качествата на цитиранията

- Цитиранията по съдържание са по-скоро в позитивен, а не в критичен план и по същество като върху тях се гради аргументацията на авторите тези.
- Прави добро впечатление, че цитатите са в повечето случаи в публикации на екипи от учени със значително чуждестранно участие, което демонстрира международното представяне на автора.
- Налице е разбираема концентрация на цитиранията предвид скорошното публикуване на основните публикации - четири от цитиранията са от една група автори и две от друг.

Личен принос:

Някои от публикациите на кандидата са в съавторство с други автори, което демонстрира неговата способност да работи в академични екипи. Монографичните трудове демонстрират изцяло значимия личен принос на кандидата в съответните области на изследване.

3. Критични забележки и препоръки

От публикациите, посветени на пространственото разпределение на търговските банки, след като авторът представя на картата локацията на седалищата на банките в Германия и Обединеното кралство се прави извода, че в случая с Германия пространствената децентрализация намалява информационните асиметрии и това допринася за устойчивостта на банковата система. Съответно се правят препоръки за по-децентрализирани банкови системи. Препоръчвам авторът да аргументира с допълнителни собствени изследвания тази теза, доколкото редица фактори поставят под съмнение както ефективността, така и

стабилността на немския банков модел в сравнение с английския, особено в условията дигитализирането на финансовите услуги, в които мястото на седалището намалява. Необходимо е да се вземе предвид и приложимостта на немския модел особено в малки в пространствено отношение държави, както и българския неуспешен опит за създаването на кредитни кооперативи и малки местни банки.

По отношение на изследванията, посветени на Китайската икономика и парична политика, препоръчвам да се обмисли доколко обосновано е авторът да използва термина „пост социалистическа икономика“ като се вземе предвид ролята и влиянието на еднопартийната система в Китай върху икономиката и доминацията на държавния сектор.

Предвид преподавателската дейност на кандидата в банковата област, препоръчвам да изследва по-обстойно българската банкова система, включително в исторически план, взаимоотношенията home-host банки, банкови групи, специфика на референтните лихвени проценти, специфика на кредита и други.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от Пламен Ивов Иванов **отговарят на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на УЗФ.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има оригинални научни и научно-приложни приноси, които са получили признание като те са публикувани в академични издателства.

Кандидатът разполага с необходимите качества за научната и преподавателска дейност.

Постигнатите от Пламен Ивов Иванов научни резултати в научно-изследователската дейност съответстват на изискванията на Правилника на УЗФ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях приноси, давам своята положителна оценка и препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на кандидата на академичната длъжност ‘доцент’ в УЗФ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Финанси, парично обращение, кредит и застраховане“.

3 февруари. 2026г.

Изготвил становището: .....

.....

(ак. дл. н. ст. име фамилия)